

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1/16. uri zjutraj, a ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :

Uredništvo in upravnistvo je na Miklošičevi cesti št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Ne-frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopi si se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašnju popust. Za odgovor se priloži znamko.

Zagovor dr. Ravniharja.

(Konec.)

Prehajam k drugemu delu. Dokazana je resnica za te besede g. Ribnikarja, kakor jih on prizna in kakor moramo umevati besede Urbančičeve, ki niso zanesljive. Tukaj se nimamo oklepiti besede, češ, da sta sama tekla k baronu Schwarzu, ampak da sta s posredovanjem dr. Ploja pri vladi, da sta brez vednosti Hribarja, ker nista dr. Plojevega koraka preprečila, delala proti Hribarju. Iz teh besedi gg. nasprotnika sklepata, da je hotel g. Ribnikar očistiti malam fide, določno postopanje, katero bi zakrivil s tem, da sta hotela izdati svojega prijatelja Hribarja. Tega v Ribnikarjevih besedah, kakor jih je izpregovoril napram Urbančiču, ne moreta najti, gresta predaleč ako očistita Ribnikarju vse, kar so govorili ljudje po Ljubljani. Vse to nartiti na rame Ribnikarju in koncentrirati s tem njegove besede, bi se reklo iti predaleč in izvajati prehude konsekvence.

Vprašanje taktike je bilo pri tem merodajno in današnja razprava ter časniki so dokazali različno mnenje. Triller in Tavčar sta bila mnenja, da se v tem oziru ne sme iti do skrajne meje, da bi vlada razpustila občinski svet, ampak da je bilo skleniti premirje s tem, da bi se lahko dalo Hribarju zadoščenje in da bi potem druga oseba prišla na županski stol. To je bila ena taktična poteza, kakor sta jo zastopala obtožitelja, drugo taktiko je zastopal Ribnikar, da je treba iti do skrajnega boja zoper vlado za Hribarja in ga izvoliti zopet za vsako ceno. V tem oziru se lahko zopet oboje zagovarja; na eni strani, da bi Ljubljana in stranka imela škodo, in na drugi strani, da je značajno, če se bije boj do skrajnosti in četudi prepovedano, pa v čast nam bo.

Kdor zagovarja prvo stališče, s tem reče, četudi bona fide: delam proti Hribarju, ker ga nočem za župana, ne zaradi tega, da Hribarja ne častim, ampak iz ljubezni do stvari. Če se reče, da je proti izvolitvi, je resnično, to morda iz taktične nerodnosti. Faktično se je s taktično potezo, da se je dala dr. Ploju prosta pot, da je šel k baronu Schwarzu in v tem smislu govoril, storilo proti Hribarju. Ne deloma proti Hribarju, ampak faktično je bil — objektivno vzeto — s tem dan položaj, da se bo reklo: vsak mora občutiti, dela se proti Hribarju. Reči moram torej, da besede, kakor jih je govoril Ribnikar, ne morejo tvoriti njegove subjektivne krivde.

Da bi bila v Ribnikarjevih besedah zlobnost in hudobnost, kakor jim podkita gg. zasebna obtožitelja, zato nimamo dokazov in niti priče niso mogle kaj takega potrditi.

Ako bi se smatralo, da je besede izpregovoril s slabim namenom, moram povdarjati to, da štiti obtoženca bona fides.

Kakor je znano iz cele razprave, sta Ribnikar in Urbančič sama v Zvezdi govorila zaupno. Vprašanju je sledil odgovor, govor o politiki je prvi začel Urbančič, ki se je zanj zanimal, četudi ni „velik politik“, kakor ga ni hotel nazvati dr. Triller. Ribnikar mu je odgovoril v konverzacijskem tonu; ni bilo za javnost, govorila sta kot prijatelja. Če je temu tako, potem določa § 489, v katerih slučajih smemo zahtevati dokaz resnice. Ako ni bilo izrečeno javnosti, zadostuje bona fides, dokaz za „das Fürwahrhaften“, kakor določa drugi odstavek § 490. Ta bona fides je na strani g. Ribnikarja, zlasti če služi pričevanje gg. dr. Žerjava, dr. Oražna in dr. Novaka. Videli smo, da je g. dr. Žerjav Ribnikarju popolnoma gorko prinesel to vest in mu natančno povedal, da sta Triller in Tavčar posredovala potom dr. Ploja in da so bili vsi trije edini, da je nekorektno, če se tako postopa brez vednosti izvrševalnega odbora, kluba občinskih svetnikov in župana. In če je to v mnogo rilejši obliki povedal Urbančiču, je bil pač bona fide, ker se je zanašal na take izvestitve. G. Ribnikar je o tem konferiral tudi z županom in da je bil užaljen, je Hribar sam potrdil. Ako imamo vse te momente pred seboj, ako slišimo javno mnenje in splošne govorice, so bile še mnogo hujše, „Jutro“ je pisalo o tem, „Slov. Narod“ je tajil in zanikal, ako slišimo javno mnenje, da je občinstvo za to, da župan mora ostati in če se na drugi strani izve v korakih proti izvolitvi, moramo reči, da je obtoženec ravnal optima fide. Zato ga je po § 492, 2 oprostiti popolnoma, štiti pa ga tudi to, da je kot član stranke in čuvár javnih koristi in slovenske stvari svobodno kritikoval in povedal, kar je slišal od drugih nasproti svojemu somišljeniku in sostrankarju. Ako je to storil, je bila njega kot politika dolžnost.

Predlagam torej oprostitev zato, ker ni dana objektivna podlaga za to obtožbo in ker se mu ne more nartiti subjektivne krivde in besede, ki jih je zgovoril napram Urbančiču. Predlagam oprostitev od vsake krivde in kazni.

Dr. Triller je nekako prikriti pozival g. sodnika, naj ukrene najstrožjo kazen, za porno kazen. Mislim, da to ni bilo plemenito, to lahko izrečem. (Dr. Triller: Stvar okusa!) — morda — po okusu večine tega občinstva, če se oziram na to, da je g. Ribnikar, ki je imel najverodostojnejše izvestitve in še hujše stvari izvedel, kakor jih je sporočil, postopal optima fide, in če se kljub temu zahteva, naj se izreče zaporna kazen! (Dr. Triller je nejevoljen.) Rekli ste, da zahtevate tako kazen, da je ne bo mogel prevaliti na druge osebe, češ, sicer se še priredi kolekcija. Če ste izrekli to zahtevo, jo lahko še umaknete. (Dr. Triller: Danes ne več.)

Poudarjam, da bi častiti prijatelji Hribarja lahko postopali milejše; kajti ob-

toženec je šel v boj za Hribarja. (Triller: ne!) Če danes morda dobi kako kazen, pade kot žrtev razmer, politike, ker je šel v boj za ljubljanskega župana. Tako moramo smatrati besede, dejanja in nehanja. Za kaj drugega se ni poganjal. Tudi to mu je v olajšilno okolnost, ne glede na socijalno stališče, če se mu sploh odmeri kaka kazen. On ni kriv, ni zakrivil tega prestopka. Če ste, g. sodnik, drugega prepričanja, prosim, da ne sledite zahtevi g. dr. Trillerja!

Iz slovenskih krajev.

Iz Idrije. Usoda počasnega umiranja je doletela našo „Narodno Čitalnico“. Leta teko — „Čitalnica“ pa kot bi je ne bilo. In ljudje — sosedi niti toliko niso, da bi povprašali, kot se spodobi, po stanju bolnika! Nam je žal, ali drugega ne moremo reči kot: čim preje, tem bolje je za te, da zaspiš za vedno! Plakal, upamo, ne bo nihče. Če že komu poroši solza, mu bo pač le radi tega, ker bo pogreb društva, ki je bilo pred desetletji ponos in središče Idrije, tako žalosten in podoben pokopu človeka, ki ničesar ni imel in ki ga nihče ni poznal. . . . Ona stara, slavna zastava pa bo samovala bog ve kje in se vpraševala: čemu sem še tu? In mogoče se bo kdo spomnil in predlagal: „Dajmo jo v muzej!“ — Pisati zgodovino društva, ki je bilo v nemali meri soudeleženo pri preporodu Slovenstva, bi bilo na tem mestu odveč. Ali če omenimo nekoliko stvari, ki so se dogodile v zadnjem času, ne bo škodilo. Prevrat se je izvršil nekako pred 5 leti in od tedaj je šlo brez zadržka navzdol. Ne izstop članov, ki so še pred to dobo stopili v klerikalno stranko, ne — to ni bil vzrok propadanja; nasprotno, to je pomenilo popolno izčiščenje in društvo bi lahko delovalo neovirano, precizirano v programu dalje in še bolje kot pred tem. Pa vrag vedi od kje — naenkrat se je v „Čitalnico“ vgnezdila nekaka frakarija in hotela imeti vse zase, ne meneč se za ostale člane, ki so jeli vsled tega polagoma izstopati. Ali bog ne daj, da bi se tedanjemu odboru odprle oči in videle, kake sadove rodi to početje! Danes so mogoče prišli do tega, ampak prepozno je. Člani izstopajo dalje in ne bo dolgo, ko bo ostal odbor sam. Povsem naravno: kak pomen naj ima društvo za člane, če ti nimajo ničesar od njega? Časopise — pač! Te pa se lahko dobi povsod drugje in ni treba, da bi bila „Čitalnica“ tu samo radi teh. „Sokola nimamo za različne priredbe!“ Him — mislimo, kljub temu, da prejšnji krasni prostori „Čitalnice“ več ne eksistirajo (kot je znano, je dež. odbor na Osvaldov rekurz prepovedal prezidavo poslopja štev. 509. in sedaj štrli golo, nepokrito zidovje kvišku — v škodo občine) — prostor za večje priredbe bi se že dobil, kot ga dobe

druga društva; le malo migniti bi bilo treba in tako bi se lahko počakalo, da se razmere spremenijo in „Mestni dom“ bi se ponovno dvigal kljub rekurzom 10 Osvaldov! Dela je treba in razumevanja časa, zavednosti in samozvesti — na pravem mestu, ne pa kljubovanja napram ljudem naprednega mišljenja, kot se je zgodilo pred koncertom „Strune“. Upamo, da dijaki „Strunaši“ ne bodo pozabili naklonjenosti „Čitalniškega“ odbora, ki je zahteval — po dolgih prošnjah za posoditev klavirja za en večer „malenkost“ 50 K! Če bi zadnji dan pred koncertom dijakom ne priskočila na pomoč ga. M. Lapajne, ne ostalo bi jim drugega kot plačati slavni „Čitalnici“ 50 K ali pa odpovedati koncert in vzeti na rame še večje stroške. In še nekaj značilnega je bilo ravno pri tej stvari. Kot smo izvedeli, se je izrazil predsednik — govorilo se je ravno o lokalu za prireditve koncerta, ki si ga je pa „Struna“ do takrat že preskrbela. — „Zakaj ne napravite v Kazini? . . . Mi smo tudi že imeli tam priredbe!“ Krasno, kaj ne? V lokalu torej, kjer se zbirajo poturice in klečaplazi! V lokalu, kjer se je že zgodilo, da so napadli nepravni sinovi Germanije Slovence in Čehi! Kaj ste že pozabili? Mi še ne in ne bomo nikdar! — Toliko o tem, če bo potrebno, pa še kaj! . . . Tako se bližajo zadnji dnevi „Čitalnice“, ker skoro ni več upanja, da bi prestala krizo. Niti toliko moči ne pokaže, da bi se uprla in zaklcala: „Jaz hočem živeti!“ Odbor — zdravniki, katerih sveta dolžnost bi bila, spraviti bolnika zopet na noge, stoje zraven in najbrže potihem molijo: . . . Dodeli nam, da izdihne . . . Amen!

Splošni pregled.

Zborovanje poljskih poslancev.

V lvovskem deželnem zboru se je vršilo v soboto polnoštevilno zborovanje poljskih državnih in deželnih poslancev, katerega se je bil tudi udeležil deželni maršal grof Badeni in cesarjev namestnik grof Bobrzynski. Predsednik poljskega kluba prof. Glabinski je eno uro referiral o sedajni politični situaciji s posebnim ozirom na vodne ceste. Omenjal je s pohvalo združenje obeh nacionalnih strank kot ugoden znak za jesensko zasedanje državnega zbora. Poljski klub baje ne mara o vodnih cestah sam odločevati, ampak on se hoče sklicevati na mnenje gališkega deželnega zbora. Izvajanja poslanca Glabinskega so vzeli navzoči na znanje.

„Souvenir français“.

Kako malo je izpremenilo štiridesetletno pripadanje Alzacije in Lotaringije k Nemškemu cesarstvu na francoskem mišljenju prebivalcev, kažejo ponovne pritožbe nemških listov o izjavah zavednega francoskega

LISTEK.

MICHEL ZÉVACO:

Otroci papeža.

Roman iz rimske zgodovine.

„Po njih! Po njih!“ so zdajci zatulili glasovi v noči. „Primimo jih žive! . . . Primimo jih žive! . . . Drži, čarovnik in njene satane! . . .“

„Oh! . . . In mi niti nimamo orožja! . . .“
„Z mano! Z mano!“ je zdajci kriknila Maga, ki je pojmla samo eno: to, da je Rafael v nevarnosti, in da ga treba oteti . . .

Potegnili je Sanzia v ozadje votline. Tam je urno odrinila kup dračja in listja, in pod njim je zazijala črna, okrogla luknja.

„Brži! . . . Tu doli! . . .“ je dejala Maga Machiavelliju in Ragastensu, ne da bi se vznemirjala in izpraševala, kdo sta: prišla sta z Rafaelom, torej sta morala biti prijatelja! . . .

Skala, ki je zapirala to luknjo, je bila iztrgana iz svojega ležišča in je slonela poševno nad odprtino, podprta z dvema kratkima, grčavima koloma.

In baš to luknjo je Maga v trenutku papeževega prihoda pokrivala z vejami in suhim listjem.

„Rešeni smo!“ je vzkliknil Ragastens, ki je z enim samim pogledom proučil vso to enostavno napravo.

Že je bil Machiavelli izginil v odprtino in potegnil za seboj slikarja, ki mu je sledila Maga. Zadnji se je spustil Ragastens; luknja je vodila po zelo strmem bregu.

„Izderite kole!“ je dejala Maga.

„Vem! . . . Razumel sem, ko sem videl . . .“
Krepko je potegnil spodnja konca kolov k sebi; skala se je težko podrla in padla nazaj v svoje ležišče.

„Po njih! Po njih! . . . Drži jih! . . . Vdajte se! . . .“
Ti klici so se mahoma razlegli po votlini, ki jo je napolnila številna vojaška četa . . . Ragastens je počakal in prisluhnil . . . Slišal je krike razočaranja in srda . . .

Nato se je previdno spustil za tovariši.

Tesni rov, ki ga je vodil dalje, se je vgrezal pod hrib; naravne stopnice so olajševale pot. Nekaj korakov pred seboj je Ragastens nenadoma zagledal svetlobo. Maga je bila prižgala plamenico. S pomočjo njene luči so hitreje nadaljevali svoj beg.

Maga je hodila naprej, držeča plamenico nad glavo, podobna fantastnemu podzemeljskemu božanstvu. Naposled se je naravnost rov nehal spuščati niže: razširil se je v širok vodoraven hodnik, kamor je krenila Maga brez obotavljanja.

Ta hip je Ragastens začul nad svojo glavo zamolklo bobnenje, in zaznal je, da hodijo pod Anijevo strugo . . . Čez kakih sto korakov je šel hodnik zopet rahlo navzgor ter se končal naposled v prostorni votlini brez vidnega izhoda. Maga je obstala.

„Zdaj smo na drugi strani prepada,“ je dejala, „in nekoliko više, nego teče reka . . . Tale razpoka, ki jo zunanje strani zakriva dračje, je dovolj široka, da more posamezen človek skozi . . . Tod zdaj lahko zbežite . . . Treba vam je samo slediti toku Anija . . .“

„Prav,“ je dejal Machiavelli. „A vi? . . .“
„Jaz ostanem . . . Ne izprašujte me . . . dovolj je to, da sem vas otela . . .“

„Pojdiva, Rafael!“ je rekel Machiavelli ter se obrnil proti mlademu slikarju.

„Rafael ostane!“ je dejala starka živahno.

„Torej ostanemo vsi!“

Maga je prišla Rafaela za roko. Ko se je dotaknil njegovih prstov, se je zgodilo, da ga zapušča prejšnja otrplost.

„Rafael“, je vprašala starka, „kdo sta ta dva človeka? . . .“

„Dva prijatelja . . . dva draga prijatelja . . . vse, kar mi ostaja na svetu . . .“

Maga se je stresla. Šele zdaj je videla Rafaelovo globoko pobitost, ki je prej v naglici bega in v vročici svojih lastnih misli ni bila opazila.

„Vse, kar imam dragega na svetu,“ je nadaljeval mladi mož, in zdelo se je, da postaja njegova žalost tem silnejša, čim bolj se drami iz svoje bolne brezbriznosti.

„Vse! . . . In ti, moja dobra Rosa! . . . Ti, ki jo je ona klicala svojo mater . . . O mati Rosa! . . . ti ne veš! . . . Ne, ti ne moreš vedeti! . . . To je strašno . . . meni je umreti . . .“

Bolečina se ga je lotevala z nebrzdanim napadom. Duščeče ihtenje ga je stresalo kakor z drhtljaji smrtonosne mrzlice. Ob neprestanem trepetu se je spustil v starkino naročje . . .

„Za božjo voljo!“ je kriknila ona, prestrašena nad to neizmerno bolečino, katere vzroka ni poznala. „Rafael, otrok moj, povej mi, kaj je krivo tvojega trpljenja! . . . Povej svoji dobri stari Rosi . . .“

„Ah, če bi vedeli . . . Ona je mrtva, mrtva! . . .“

„Mrtva!“ je vskliknila Rosita in planila pokoncu. „Kdo? Povej, kdo? Ali misliš Rosito? . . .“

(Dalje.)

ljudstva, ki se pri vsaki priliki udeležuje. Zlasti se to pojavlja pri vsakoletnem slavlju v spomin žrtve vojne leta 1870/71. Pod imenom „Souvenir Français“ (Francoski spomin) se je sestavil odbor, ki si je nadel malo gojbo grobove vojakov, padlih leta 1870/71. in gojiti spomin na žrtve. Nemci se pritožujejo, da se baje slavijo samo francoski mrtveci na način, kot bi pripadala dežela Franciji, če že ne politično, pa vsaj nacionalno. Ko so torej oblasti sedaj prepovedale tako slavljenje, se je umaknilo slavje v cerkve. Tu se vidijo francoske zastave in francoski reki in nekateri nemški listi so že vsled tega tako razburjeni, da grozi „Straß. Post“ škofu v Metz, da odpravijo to nepravilnost. To lahko vlada, kajpada, stori, ali na dejstvu, da Francozov v štiridesetih letih ni izpreobrnila, ne more nič izpremeniti.

Novo rusko tiskovno pravo.

V rusko dumo je prišlo novo tiskovno pravo. Ono uvaža več novotarij in zlasti povdarja, da sedaj ne zagovarja pri tiskovnih pregreških odgovorni urednik lista, ampak pisec inkrimiranega članka in urednik, ki v istini ureja list v kritičnem času. Po novem tiskovnem zakonu spadajo tiskovni pregreški pred judikaturu sodišča, zato pa so tudi za to odmerjene veliko večje kazni, kakor je bilo to dosedaj v navadi.

Dnevne vesti.

Kavalerji iz „Narodne tiskarne“. Ni zadosti, da sta dr. Tavčar in dr. Triller pred sodiščem sama predlagala in zahtevala zaporno kazen brez denarja za g. Ribnikarja; ni zadosti, da se je v sodni dvorani dr. Triller spozabil in mu očital službo, češ, da bi danes Ribnikar ne nosil naslova mestnega tržnega nadzornika, ko bi podžupan Tavčar hotel, v včerajšnjem „Narodu“ kavaleriji nadaljevati svoje plemenito delo. Ribnikarju očitajo postranski zaslužek, ki ga je imel v „Narodni tiskarni“. Ribnikar je bil namreč urednik „Slov. doma“ od julija t. l. do prejšnjega tedna. Gospodje pri „Narodni tiskarni“, so ga sami naprosili za to sodelništvo, ker niso imeli zato drugega urednika. Ribnikar je dobil zato ravno tak honorar kot njegov prednik, namreč za vsako številko tednika 20 K, kar mora vsakdo pripoznati, da je za ogromno delo, naravnost beraška odškodnina in preje izrabljanje delavnih sil kot dobrot. Ta postranski zaslužek se še lažje oceni, če povemo, da je dr. Tavčar kot predsednik „Narodne tiskarne“ skozi leta užival največjo sinekuro, kar jih poznajo Slovenci v znesku mesečnih 200 K. Priti so morali šele mladini v upravni svet „Narodne tiskarne“ da so dr. Tavčarja pozvali, da naj odloži to sinekuro, kar je tudi dr. Tavčar menda že meseca junija res storil. Nam se čudno zdi, da niso pospodje okolo „Nar. tiskarne“ Ribnikarju očitali mesto poštenega zaslužka „korito“, kajti to bi njihovi plemenitosti in poštenosti še bolj odgovarjalo. Dr. Tavčar je predsednik tiskarne, dr. Triller pa predsednik časniškega oddelka in ta dva sta odgovorna za podlosti „Slov. Naroda“.

Radi postranskega zaslužka ves boj! „Slov. Narod“ piše, kakor da bi Ribnikar ves boj za lepo stvar dojeval iz same dobičkarje in radi tega, ker so mu vzeli v „Narodni tiskarni“ postranski zaslužek tedenskih 20 K. To je pač višek podlosti. Vsak kdor Ribnikarja pozna, ve, da je naravnost nespametno nesebičen, da se peha za stvari, ki končno samo drugim koristijo, njemu pa škodujejo. Če bi Ribnikar pustil politiko in se pečal z ordinacijo kot živino-zdravnik, bi lahko in lažje na en dan zaslužil to, kar je zaslužil pri „Slov. domu“ na teden. Gospodje pri „Narodni tiskarni“ pač vse ljudi po sebi merijo. Oni poznajo le „kšeft“ in zopet „kšeft“. Podle duše!

Hribar in Ploj kot prič. Pri zadnji sodni razpravi se je poznalo, da so se sukali po dvorani „hofrati“ in „diplomati“. Kakor maček okoli vrele kaše oprijemali so gospodje okoli jedra stvari. Šele če se jedro izlušči se dobi pravi pogled v dejanski položaj. Hribar je pod prisego izpovedal, da je Tavčarju in Trillerju kratkomalo prepovedal govoriti z Plojem (katerega je smatral bržas Hribar za vladnega mešetarja). Tavčar in Triller sta vseeno govorila z njim. Tudi mu nista v smislu dogovora s Hribarjem prepovedala mešetariti! marveč sta bila zadovoljna, da je šel Ploj k Schwarzu vprašati radi Tavčarjevega županovanja. Ploj je izpovedal, da je prišel od Schwarza zopet nazaj k Tavčarju in Trillerju, nakar je Schwarzu še nekaj telefonalno. Dasi se človek na telefonske pogovore dobro spominja, vendar je hofrat na ta važen odgovor pozabil. Zakaj? Ali ni morda Ploj Schwarzu telefonalno, da sta Tavčar in Triller zadovoljna s tem, kar se je on (Ploj) z njim dogovoril? Ploj je vendar izpovedal, da se je Schwarzu predstavil kot načelnik „Saveza“, da pa mu je Schwarz dejal, da mu ne more ničesar izjaviti če nima garancije, da se to, kar se dogovorita tudi res izvrši. Ali je Ploj dal to garancijo po telefonu? Ali je

tudi telefon rabil brez „obveznosti“ dr. Tavčarja in dr. Trillerja in le pod pogojem, „da bo Hribar zadovoljen“. Če se vse to ni godilo za hrbtom Hribarja in proti Hribarju potem sploh ne vemo kaj naj še rečemo.

Ob ves kredit so mladini radi Ribnikarjeve obsodbe, tako piše „Narod“ zato, ker ve, da je ravno nasprotno res. Še nikdar nista bila Triller in Tavčar tako na psu, kot danes. S tem, da sta zahtevala za Ribnikarja zapor sta pokazala, da jima ni prav nič za stranko. Še celo njihovi najboljši pristaši se nad njima zgražajo radi tega, ker vedo, da je Triller s tem stranko ubil. Nedeljski zaupni sestanek je to tudi dokazal. Dr. Kokalj in njemu slični so hoteli zavladati v napredni stranki, a se jim ni posrečilo, kajti bilo je na shodu tudi nekaj pravih tolmačev nižjih slojev, ki jih je tako dolgo prezirala jara gospoda. Sedaj v resnici ni več stranke. Dr. Triller vriska le še na razvalinah, dokler se mu še te ne podedo.

Objektivnost „Slov. Naroda“. „Slov. Narod“ je na široko in dolgo poročal o Triller-Ribnikarjevem procesu. Povdarjal je, da ima poročila po stenografskem zapisniku. V resnici pa je „Narod“ pri posameznih poizvedbah zelo važne stvari izpustil. Kdor je bral poročilo „Slovenca“, more pripoznati, da je bilo njegovo poročilo boljše in objektivnejše. „Narod“ pri naša dolgo vrsto otrobov, ki jih je v sodni dvorani vezal dr. Triller, stvarnega in vevážnega zagovora dr. Ravniharja pa še ne omenja. Pojdite, pojdite! Prikrivati resnico je že dolgo vaša najvažnejša naloga!

Vse razbiti in vse razdejati hočejo v naši stranki „mladini“. Kje je „Narod“ dobil argumente za to prepričanje, nam ni znano. Dosedaj smo samo to vedeli, da so „starini“ ubili še vsakogar, kdor se jim ni brezpogojno uklonil. Zadnji čas pa je bilo postopanje starinov tako — odkrito povemo — da ga niti klerikalni teroristi in absolutisti niso zmogli. Starini so že toliko ljudi ubili, da žal mladino ničesar več ne preostaja, kar bi mogli razdejati in razbiti.

Vladnemu komisarju gosp. pl. Laschanu priporočamo toplo ljubljanske sanitarne zadeve ki se nanašajo na vozove za smeti! Takih voz ne premore niti najzanimnejša madžarska vas. Če jih prej občinska uprava ni preskrbela, naj se pa zdaj da napraviti kakih 5 ali 6 novih, praktičnih četudi lesenih! Toliko za danes.

Iz poštne službe. Poštni oficijal Alfonz Ravnikar je imenovan poštним oskrbnikom v Novem mestu.

Iz občinske službe. Občinski svet mesta Kranj je v svoji seji dne 26. t. m. imenoval občinskega tajnika v Bovcu na Primorskem Antona Ocvirka, mestnim tajnikom v Kranju.

Imenovanja pri ravnateljstvu državnih železnic v Trstu. V službo državne železnice so vstopili: Ivan Kulp kot strojni asistent v Gorico in Rudolf Stergar kot volonter v Kanfanar. — Imenovani so: Martin Lacina, nadoficijal v Trstu, načelnikom železniškega obratnega urada v Trstu. Volonterji Robert Herzog v Podnartu, Adolf Lukar v Volčji Dragi, Franc Brončina v Tolminu, Rafael Ogrin v Kranju in Marko Zupanič v Rokolju so imenovani železniškim aspirantom. Prestavljen je Tadej Novak, stavbni komisar pri gorški sekciji za vzdrževanje železnic k ravnateljstvu severne železnice. V pokoj je stopil nadrevident Andrej Schneider pri c. kr. tržaški sekciji za vzdrževanje železnic.

Ubogi Salezijanci! Pred kratkim so Salezijanci kupili od g. Jos. Plankarja velik kos gozda — menda več oralov — ki ga bodo porabili za svoje zavode. Odšli so mu takoj 20.000 K, ker so videli, da jim leži gozd pri rokah. Ali — očetje Salezijanci jamrajo okoli, da so revčki, beračijo okrog za cerkev(!) in zavod, na Laškem pa imajo denarja kot čepin, in zato lahko kupujejo po tako zabutih deželah kakor je Kranjska, graščine in gozde, in jih z gotovimi tisočaki plačujejo — „gleich bar!“

Ljubljanski gostilničarji, ne še vsi — so cene starim vinom zvišali po 16 vin. pri litru. To je najnovejše vrste odiranje konsumentov. Če bi že novo vino drago plačali in drago točili, bi bila stvar umljiva, a zdaj ljudem (gostom) vino kar za 16 v pri litru podražiti, je čisto navadno odiranje. Taki krčmarji so vredni, da se jih dene na indeks; ljudje se jih bodo zapomnili in se jih tudi primerno ogibali! Odirati se pač ne bo nihče dal!

Ljubljanski kriegerkorarlj se jeze, ker jim vlada ne dovoli še orožja nositi. Neumni so pa še vedno toliko, da so v pravila poslali odstavek, da jim vlada spet lahko denar pobere, če bi se društvo razšlo. O, Tirolci kranjski, kdaj vas bo pamet srečala?

Iz trgovskih krogov. Poroča se nam: Pred nekoliko dnevi je bilo čitati v slov. listih, da so idrijski trgovci sklenili, odpirati svoje trgovine vsako jutro ob 7. jutraj in zapirati ob 7. zvečer. Tako Idrija, kako pa Ljubljana. Žalostno je res, da se v Ljubljani ne vpelje kaj takega. Zastonj je vsak

sestaneč trg. sodelnikov, zastonj vsak sklep, vsaka prošnja, v Ljubljani se mora vedno ravnati po ljubljanski železni sraciji. Vsak trgovec v Ljubljani bi najraje videl, da bi mu trgovsko sodelništvo stalo v trgovini in čakalo na cenj. odjemalce, kakor fija-karski konj na cesti ter delalo noč in dan. Žalostno res, da se ima povsod drugod oči, samo za ubogo trgovsko sodelništvo ne, ko je vendar ono glavna opora in stebel trgovine svojih gospodarjev. Žalostno je tudi, da nam morajo dajati vzgled druga manjša mesta. Tedaj, ako je to mogoče v Idriji, ali ni morda kaj takega mogoče tudi v Ljubljani? — Zganite se gospodje in spregovorite na to vprašanje; saj vendar ni sodelništvo živina, kajti tudi ono potrebuje razvedrila in počitka. Posnemajte napredno Idrijo in sledite njenim socialnim vzgledom in pokažite, da tudi vi veste, da je vaš sodelnik ravno tak človek in ravno tako, če še ne bolj potreben razvedrila in odpočitka! Na dan z dejanji in ne delajte nikakih obljub več glede zapiranja in odpiranja trgovin.

Izvoz kuretnine s Kranjskega je letos obilen. Največ se je razpeča z Dolenjskega in Notranjskega. Tudi izvoz jajc je znaten. Največ tega blaga gre v Trst, Gorico, Opatijo in Reko. Kakor gre meso pitanih volov po največ drugim in dobivamo Ljubljanci le meso II. vrste, tako je tudi pri navedenih živilih. Plačevati moramo pa konsumentu slabo blago z dragim denarjem! Pa, napravil se bo tudi na našem trgu red, za to bomo že volilci skrbeli. Z naprednimi frazami nam ne bo nobena klika več ust mašila.

Mesto venca pokojnemu A. Verhunc je daroval g. primarij dr. V. Gregorič v Ljubljani 20 kron za obnemogle člane društva zdravnikov na Kranjskem.

Cercle franco-illyrien. Pouk v francoščini se prične 3. oktobra in traja do konca majnika. Poučevalo se bo 4 ure na teden in sicer v I. kurzu (za začetnike) 2 uri, ob ponedeljkih in petkih; v II. kurzu (nadaljevanje lanskega slovniškega pouka) 1 uro ob četrkih; v III. kurzu (čtivo in konverzacija) 1 uro ob sredah in sicer vsakokrat zvečer od 6. do 7. ter zaenkrat še v lanskim prostorih. Natančnejše podatke daje predsednik prof. dr. Korun in pa blagajničarka gospa dr. Ferjančičeva.

Promet s paketi med Avstrijo in Bosno-Hercegovino. Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se naznanja: Kakor znano, je vsled razpisa c. in kr. vojnega ministrstva postal promet s paketi med Avstrijo in Bosno-Hercegovino od 1. julija t. l. na ta način cenejši, da se je tarifa za pakete do 5 kg, ki so se odpravljali po morskimi progi Trst-Metković-Gruž (Gravosa) od 80 v na 60 v znižala. Iz tega nastaneta za stranke dva odpravna pota: 1. daljša, a ceneja odprava po morju, 2. hitrejša pa dražja odpravna pot čez Ogrsko. Pod 1. navedena odprava velja za normalno, tako da se vrši odpravna pot čez Ogrsko le na izrecno zahtevo stranke. Kakor se opazuje, strankam te določbe niso znane, kajti pogosto se dogaja, da se pošiljatkam, katere bi bilo hitreje odpravljati, manjka izrecna pripomba via Ogrsko in prihajajo vsled tega po morju, kar povzroča neizogibno zamudo.

Zatvornice v Prulah so v torek zopet zaprli. Delo se zdaj v kanalu in pri novem mostu zopet nadaljuje.

Prah na Martinovi cesti od belgijske pehotne vojašnice do pokopališča je unikum za človeka, ki je že kako moderno mesto videl. Take zanikrnosti kot je na tej cesti, se ne najde kmalu! Po cesti prah, pod železniškim predorom prah, da se skozi ne vidi. Voz za vozom, pogreb za pogrebom, pa nič posuto, nič pometeno, nič poskropljeno. Ali ni v Ljubljani nobenega človeka, ki bi ga ta cigansko zanemarjena cesta vendarle morala kaj brigati?!

Ukradeno ali izgubljeno. Nekemu oskrbniku je bilo ta teden na barju med tem, ko je ležal v nekem jarku, ukradeno več denarja. Mogoče je tudi, da se je denar izgubil, ko sta ga dva voznika vzdignila na voz.

Tiskarski škrat je spačil v včerajšnjem članku „Medzletne tekme Slovenske Sokolske Zveze“ smisel zadnjega stavka. Berite torej v predzadnji vrsti dotičnega članka „traverza“ namesto „trozveza“.

Mestni tržni nadzornik o draginji v Ljubljani.

Naš urednik je naprosil mestnega tržnega nadzornika g. Adolfa Ribnikarja, da izrazi svoje mnenje o draginji v Ljubljani ter je dobil naslednje zanimivo pojasnilo: „Lani so tržne cene vsem živilom zelo poskočile, najbolj pa mesu. Prašičje meso se je lani vzdignilo od kg. a 1 K 40 vin. na 1 K 85 vin., kjer je ostalo do konca leta. Letos cena še bolj raste in sedaj notiramo na ljubljanskem trgu prašičje meso že 2 K 20 vin. Goveje meso I. vrste je stalo začetkom lanskega leta še 1 K 40 vin., sedaj ga prodajajo a 1 K 60 vin. in v kratkem

zopet skoči na 1 K 80 vin. Telečjemu mesu je bila cena začetkom lanskega leta kg. a 1 K 56 vin. proti koncu leta že 1 K 69 vin., sedaj pa znaša že 2-K 20 vin. Celo cena koštrunovega mesa je skočila od začetka lanskega leta do letos pri kg od 1 K 4 vin. na 1 K 20 vin.

Da so cene mesu tako narastle, je več vzrokov. Vsled velike suše l. 1908. se je občutila šele lansko leto kaj posebno depokracija. Letos je dovolj krme vsled česar vsakdo raje mlado živinčce redi, kakor, da bi ga prodal mesarju za mal denar. Prostor za vzrejo ima vsled odprodaje živine v prejšnjih letih itak vsak živinorejec zadosti. Poleg tega se pri nas močno razširja umno mlekarstvo, vsled česar naši kmetje opuščajo rejo volov in prehajajo k reji molznih krav. Vsled pomanjkanja živine, vsled nastalih visokih cen pri živini tudi po drugih deželah države se je še povzdignil eksport preostale živine naše dežele. Od nas gre goveja živina ne le v južna obmorska mesta. — Gospodarska Zveza zalaga z volji celo mornarico v Pulju, — marveč mlajša plemenska živina gre tudi na Koroško, dočim kupujejo vole osobito moravski industrijalci. Lansko leto pa je šlo od nas kaj posebno veliko živine tudi v Italijo. Vsled splošnega položaja živinske kupčije se je v naši deželi kaj posebno zadnji čas razvilo barantaštvo. Posamezni barantači so kartelirani, da kupujejo po sejmih vso živino in jo potem veliko dražje prodajo. Tudi veliko število sejmov na deželi prav nič ugodno ne vpliva na živinske cene. Živinorejci se vsled njih naravnost odvajajo od svojega poklica. Kmet, ki je okusil semanje prijetnosti, gre najraje na vsak semenj — pa naj mu tega tudi ni treba. Iz takega kmata kmalu nastane mešetar in iz mešetarja barantač. Tako najdemo danes na sejmih po deželah večinoma živino, ki jo niso postavili na trg živinorejci, marveč mešetarji in barantači. Svinjsko meso je pri nas dražje, čim bolj se izvaja domače blago na Tirolsko, Solnograško in drugam. Naši prašiči so po svinjskih veletržih večinoma že vsi v spomladi za jesen „zaarani“. V jeseni zapuste našo deželo. K nam pa svinjski trgovci dirigirajo prašiče iz Hrvatske in Ogrske, katerih kakovost mesa je veliko slabjša.

Kar se tiče drugih živil, vladajo v Ljubljani radi tega tako visoke cene, ker je mesto popolnoma odvisno od okolice in sicer le od nje. Značilno za to odvisnost je dejstvo, da ne pride v Ljubljano niti pol litra mleka po železnici, dočim druga mesta krijejo mlečne potrebe tudi iz daljine po več sto kilometrov. Na Nemškem dobivajo mesta v velikosti Ljubljane povprečno 25 % vsega mleka po železnici.

Živila v Ljubljani draže kaj posebno branjevci iz okolice. Branjevci pa ne morejo živeti brez prekupa. Večinoma so to ženske v jako slabem denarnem in slabem zdravstvenem stanju, brez večjih trgovskih talentov. Najbolj prebrisane branjevke so ljubljanske, ki se peljejo z vlakom do Grosupljeja, da od tamkaj do Ljubljane v vlak prekupijo od kmetov živila. Vse druge branjevke prekupujejo blizu mitnic, po mestu, ali celo na trgu. Čim več branjev, tem več prekupa, tem večja draginja. Posebno v ljubljanski okolici se naglo množi število okoliških branjevcev. Motil bi se, kdor bi mislil, da obiskujejo naš trg večinoma kmetice in ne kmetske branjevke. Kuretno, jajca, sadje, maslo, smetano, skratka vse prekupujejo kmetski branjevci po deželi in prodajajo po Ljubljani po višjih cenah kot domači branjevci. Omenjam naj le postopanje kmetskih branjevcev pri prodaji sadja. V jeseni prekupijo branjevke malone vse sadje od kmetov ter ga dobro shranijo, prodajajo ga pa v Ljubljano do spomladi na drobno — vsak dan po jabolček ali hruško — in to po brezprimerno visokih cenah. Branjevci s kmetov ne zakladajo z živili samo Ljubljane, marveč dajejo n. pr. jajca tudi trgovcem po kmetih, ki jih v velikih množinah pošiljajo takozvanim „jajčnim baronom“. Kuretnine gre veliko v Trst, Opatijo in druga južna mesta; saj gre kolobar, iz katerega dobivajo naša obmorska mesta živita, že daleč nad Ljubljano.

Draginje v Ljubljani je tudi veliko krivo občinstvo samo. Če pride kmetica, ki ponuja jajca nekoliko ceneje, planejo meščanke nanjo s tako silo, da mora takoj izvišati cene, ako noče, da ji n. pr. jajc ne pobijejo. Velikokrat se pripeti, da je kupčija že sklenjena, a pride drug kupec, ki takoj ponudi mnogo višje cene. Ljubljanci pa tudi kaj radi kupujejo od branjev, ki hodijo po cestah in hišah, ne vedo pa, da s tem tudi draže živila na trgu. Draginji na ljubljanskem trgu ni mogoče odpopmoči z malimi odredbami. Velikih in težkih vprašanj ni mogoče z malimi sredstvi rešiti čez noč. Vstvariti se mora predpogoje zato, da se tržno blago kar najbolj direktno prodaja od producenta konsumentu. Vstvariti je treba predpogoje za emancipacijo ljubljanskega mesta od okolice in za pritegnitev oddaljenejših krajev za dobavo živil. Vstvariti je treba pogoje, da je shranjevanje, pripravljanje in prodaja živil najcenejša in naj-

modernejša. Aprovizačni načrt, izražen v statutu za mestno posredovalnico za animalska živila, ako se ga izvede, edino more draginji temeljito od pomoči.

Celo večja mesta kot Ljubljana imajo cenejše cene živil, osobito ako se upošteva kakovost, toda to le taka mesta, ki imajo vzorno aprovizacijo. Ljubljana je že tako velika, da ji okolica ne more zadoščati z upeljavo živil in ravno radi tega je nujno potreba, da se čim prej uvede mestna posredovalnica za živila.

Povest o neizkaljenem prijatelju.

Resnična zgodba.

Človek, ki je sedel poleg mene pri mizi, je pljunil v stran. Pogledal sem na napis, ki je visel na steni, kjer je bilo zapisano: po tleh pljuvati je prepovedano pod kaznijo...

„Čemu pljujete?“ sem vprašal človeka, ki je bil pljunil na tla.

„Prečital sem besedo prijateljstvo in sem moral pljuniti na tla,“ je odgovoril.

„Blagovolite to pojasniti, prosim.“

„Vi me vendar ne mislite naznaniti zaradi pljuvanja. So stvari, ki šibijo človeka, da pljune, pa naj bo stotisočkrat prepovedano...“

„Kako to mislite?“

... med temi stvarmi je tudi prijateljstvo.

„Vi torej na prijateljstvo ne verujete?“

Človek je zopet pljunil, nato pa je začel praviti povest o neizkaljenem prijatelju.

„Imel sem prijatelja,“ je pravil, „pravega prijatelja, kakor se to govori. Nekoč je prišel k meni z veseljem smehom. Stisnil mi je roko in je rekel: ali si slišal, ali si videl? Zmagal sem.“ Nisem vedel, kje je zmagal. „Ti nič ne veš? Torej poslušaj,“ je pravil in začel: Imam prijatelja — še ga imam — ker se je dokazalo, da sem njegov prijatelj. Ta prijatelj se je odpejal. Naročil je svoji ženi, da naj ne govori z menoj, dokler se ne vrne. Jaz pa sem šel k nji in me je sprejela — razumeš, draga duša — prav veselo sprejela. In sva govorila, ampak — no, sklenila sva vprašati za stanovanje na Bleiweisovi cesti. Stanovanje sva seveda hotela imeti zato tam, da bi lahko nemoteno uživali sladkosti zakonskega življenja. Hišnik je bil pripravljen nama odstopiti sobo s posebnim vhom. Mojemu prijatelju je žena sporočala vse dnevene dogodke, pohvalila se je celo, da se dobro počuti, seveda o sebi na Bleiweisovi cesti mu ni sporočila. Čez mesec dni izve, prijatelj iz „Jutra“, da sem z njegovo ženo vprašal na Bleiweisovi cesti za sobo in da se ona tega ni branila. Prijatelj mi je pisal, da sva mu z ženo nekaj prikrivala. Verjel mi je, kajti vezelo je naju neizkaljeno prijateljstvo. Pisal sem mu torej, da sem iskal sobo brez vsake obveznosti od strani njegove žene, in da mi je žena celo na vratih dejala: „Da veš, ne v mojem imenu, ampak v svojem, samo pod pogojem, če je mož zadovoljen.“ Prijatelj se je vrnil domov, objel me je in vzdihnil: „Ah, ti si moj najzvestejši prijatelj.“ Toda stvar je prišla pred sodišče. Prijatelj mojega prijatelja — vsakdo ima več prijateljev in zato so prijatelji različni, — je pravil svojemu prijatelju, da sva z ženo mojega prijatelja iskala sobo brez moževe vednosti na Bleiweisovi cesti.

Jaz pa sem šel in sem tožil, pred sodiščem prijatelja mojega prijatelja, da je govoril o meni laži in škodoval mojemu dobremu imenu. Prišli smo pred sodišče in vidiš, hm — moj prijatelj se je pogladil po bradi in me vprašujoče pogledal — „prijatelj mojega prijatelja je dognal, da sva z ženo mojega prijatelja iskala sobo brez moževe vednosti in da je mož o tem šele iz „Jutra“ izvedel, da sva za sobo vprašala, da je moj prijatelj pisal, da mu nekaj prikrivava — moj prijatelj je še pri moči — kakor se reče — in vkljub temu je moj prijatelj mene pred sodiščem objel, ker ni dvomil o neizkaljenem najinem prijateljstvu, prijatelj mojega prijatelja, ki je bil govoril one besede pa je bil obsojen na sedem dni zapora vsled olajševalnih okoliščin — ker ni mogel dokazati drugega — nego je bil govoril. Pomislil torej, če nisem zmagal. Iz njegovih besedi bi si bili ljudje lahko mislili več in ta „več“ on ni mogel dokazati, zato je obsojen zaradi misli drugih ljudi — nato je moj prijatelj pošepetal, dasi vemo, da ljudje, ki iščejo sobe in — ki rečimo sede sami — hm, — ne molijo litanij. Razumeš, ha, ha.“ In se je veselo zasmejal. „Tako sva midva s prijateljem stara prijatelja — prijatelj mojega prijatelja pa, ki se je hotel zanj potegniti, ta pa, hm...“

Tako je pravil oni prijatelj, o tem je bila njegova zmaga. Takrat je pljunil gospod na tla, vidite in od takrat pljujem vedno, kadar slišim ali čitam o prijateljstvu.

Koliko lepih imen ima prijateljstvo. Fej. Oprostite, da tako pljujem!

Sedela vsa z onim človekom pozno v noč in sva govorila o vsem — samo ne o prijateljstvu. Ljubim namreč čistoto tudi brez posebnih zapovedi in ne govorim niti s prijatelji rad o stvareh, ki so lahko več, nego besede.

Napredni slovenski javnosti!

„Domovina“ je zopet otvorila svojo dijaško kuhinjo. 100 nadebudnih, nadarjenih dijakov pohaja letos zavod, kjer se jim nudi zdrava in zadostna hrana, ki je potrebna, da mlademu, mnogo zahtevajočemu telesu pri napornem duševnem delu ne zmanjka prežgodaj moči. Menda ni potrebno povdarjati, kako plemenito socialno dolžnost izvršuje s tem napredna javnost, ki je s svojimi prispevki ustanovila to dijaško kuhinjo in ki jo je dosedaj v tako bogati meri podpirala. Že v prvem letu svojega obstanka ima „Domovina“ zabeležiti najlepši uspeh, ki je pripisati edino slovenskemu naprednemu rodoljubju. Ker je pa za vzdrževanje te dijaške kuhinje potrebna mesečno vedno večja vsota, zato se v začetku novega šolskega leta v imenu te naše mladine zopet obračamo na slovensko javnost s prošnjo, da ona ne zabi tega prepotrebne zavoda, da ga vsestransko podpira tudi v naprej in mu ohrani svojo naklonjenost. Na tem mestu se posebej obrnemo do naših vrlih narodnih dam, da se zopet z ono prisrčnostjo in požrtvovalnostjo poprimajo rodoljubnega dela za „Domovino“. Naj bi ga ne bilo med nami v Ljubljani, ki ne bi mesečno ali letno podal kako vsotico v oskrbo učee se mladine. Ker pa je pretežna večina dijaštva doma iz dežele, zato gre naš poziv pred vsem rodoljubom na deželi, da se spominjajo prav pogostokrat naše kuhinje. V mislih imamo tu naše denarne zavode predvsem pa naše posestnike. Bogat čas jeseni je tul. Ponekod se pridela toliko živil, da dostikrat ne vedo, kam z njimi. Naj bi se v vsakem večjem kraju našlo nekaj toli požrtvovalnih oseh, ki bi zbirali te naravnosti in jih poslali „Domovini“, ki vsak dar hvaležno sprejme. Ker ima „Domovina“ še celo vrsto drugih načrtov, vsled katerih naj bi postala res prava domovina slov. dijaštva in ker je odvisno le od podpor slov. javnosti, v koliko se dajo ti načrti izvesti, zato naj bi ne ostal naš poziv brez odmeva!

Pošiljatve naj se naslovijo na „Domovino“, Ljubljana, Gajeva ulica 2., sicer pa daje pojasnila društveni blagajnik prof. Ant. Jug, Dalmatinova ulica 3./I.

Odbor „Domovine“.

Razne vesti.

* **Koliko vodne sile imajo posamezne države?** Statistično je izračunano, da ima na vodni sili Anglija 963.000 konjskih sil, Nemčija 1.425.000, Švica 1.500.000, Italija 5.500.000, Francija 5.857.000, Avstro-Ogrska 6.460.000, Švedska 6.750.000 in Norveška 7.500.000 konjskih sil. Vodna sila Združenih držav ameriških se sodi na 200 milijonov. Ali gotovo določenih je le 53 milijonov.

* **Naraščanje strel.** Število udarcev strel se je v poslednjih letih v nekaterih krajih 3 do 5 krat pomnožilo. Do nedavna se je menilo, da je temu vzrok izginjanje gozdov in vedno bolj naraščajoče število poslopij, vendar temu ni tako, kajti precejšnje število strel vodovodov provzroča na vsak način izravnanje električne napetosti med zemljo in ozračjem. Glavni in najbrže tudi edini vzrok naraščajočih strelnih katastrof je silno razmnoženje tovarov, lokomotiv, parnikov, skratka vseh naprav, ki napolnjujejo ozračje s parami in prahom vseh vrst. Kako učinkujejo na nastanek elektrike vodne pare in prah, to se vidi najlepše pri ognjeniških izbruhih, katere vedno spremlja mogočno grmenje in šviganje bliskov. Prah v zraku pa učinkuje še na drug način; z njim se namreč zviša prevajalnost zraka k elektriki, tako da preskoči električna iskra lažje k zemlji kot z enega oblaka k drugemu.

* **Strašen umor.** V okolici Katovic so potegnili iz Ribnika trupli 10 in 11 let starega dečka. Morilec je najprej prerezal obema vratove in jih je nato vrgel v vodo.

* **Krasen poslaniški uradnik.** Bivšega nemškega poslaniškega tajnika v Petrogradu Balla so zaprli v Ženevi z ženo vred, ker sta osumljena požiga.

* **Ukradena tajnost.** Pri 33. pionirskem bataljonu v Koblenzu na Nemškem je bilo ukradeno 9 zatvorov od karabink in najbrže prodanih kakor tuji državi. Radi tega ne smejo rezervisti domu, dokler se ne razjasni zadeva.

* **Srečni dedič.** Pred poldrugim letom je umrl v Ameriki „kralj piva“ Landsdal.

Zapustil je 180 milijonov kron, a dedičev ni bilo. Sedaj se je dognalo, da se je pokojnik pisal od početka Izak Glitzenstein in na to so našli na Poljskem vse polno revnih, židovskih dedičev tega imena.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Pred novim kulturnim bojem na Ogrskem.

Budimpešta, 28. septembra. Ogrska stoji pred novim kulturnim bojem. Discipliniranje dveh poslancev od strani škofa Parvija je po vsem Ogrskem vzbudilo velikansko ogorčenje. V političnih krogih so prepričani, da se je rimska kurija na župniku Rudnayju in dr. Richterju maščevala le radi tega, ker sta kandidirala na programu vladne stranke in tudi zmagala, dočim sta kandidata ljudske stranke propadla. Splošno se pričakuje, da bo tudi zbornica v tem oziru zavzela svoje srlišče, ker smatrajo poslanci discipliniranje obeh svojih kolegov kot kršitev njih imunitete od strani škofa Parvija.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 28. septembra. V prvi seji ogrskega državnega zbora se je obravnavalo tudi o bančnem privilegiju. Ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary je izjavil, da se vlada že peča z gotovimi izplačili. Dalje je izjavil, da nikakor ni resnično, da bi vlada popolnoma opustila rešitev tega vprašanja.

Aehrenthal v Turinu.

Dunaj, 28. septembra. Avstrijski minister za zunanje zadeve grof Aehrenthal, se je odpeljal danes zvečer v Turin, kjer bo imel dne 30. septembra sestanek z italijanskim ministrom za zunanje zadeve di San Giulianom. V ministrovem spremstvu se nahaja tudi legacijski svetnik grof Szapary. Konference obeh ministrov v Turinu se bosta udeležila tudi avstrijski veleposlanik v Rimu Merey in avaruski vojvoda. Dne 1. oktobra bo grof Aehrenthal sprejel italijanski kralj v Rakoniku.

Stotnik-auditor Kunz odlikovan.

Dunaj, 28. septembra. Stotnik-auditor Kunz, ki je vodil znani Hofrichterjev proces je bil odlikovan s Franc-Jozefovim redom.

Kolera na Dunaju.

Dunaj, 28. septembra. Tekom današnjega dne se ni pripetil na Dunaju noben nov slučaj kolere.

Kolera v Budimpešti.

Budimpešta, 28. septembra. Danes je umrl v Budimpešti neki kočijaž za kolero. Dva nadaljna slučaja sta naznanjena.

Poulični boji v Berlinu.

Berlin, 28. septembra. Poulični boji v Berlinu zavzemajo vedno večje dimenzije. Danes ob eni zjutraj so delavci zažgali neko s petrolejem polito lešeno barikado. Ognjegasci so le z veliko težavo pogasili ogenj. Med delom jih je ljudstvo neprestano obmetavalo s kamenjem. Kolikor je dosedaj znano, je bilo do danes ranjenih 90 oseb, med temi 13 težko. Danes popoldne sta bila zopet dva policista nevarno ranjena. Mnogo trgovin je popolnoma razbitih.

Pasivni odpor v Bosni.

Sarajevo, 28. septembra. Pasivna resistenca na bosanskih železnicah traja neprenehoma dalje. Vlaki imajo naravnost velikanske zamude.

Stavka petrolejskih delavcev na Reki.

Reka, 28. septembra. Stavkajoči delavci petrolejske tvornice na Reki so danes prenehali s stavko in začeli zopet redno delati.

Pogreb avijatika Chaveza.

Domodossola, 28. septembra. Pogreb slavnega francoskega avijatika Chaveza se bo vršil v četrtek in sicer na občinske stroške. Truplo ponesrečenega avijatika bodo pozneje prepeljali v Pariz. V mestu Domodossoli vlada radi smrti Chaveza splošna žalost. Iz vseh strani prihajajo sožalne izjave in krasni venci. Znesek 50.000 K, katerega mu je priznala komisija, bodo izročili njegovemu bratu, bankirju v Parizu. Brat namerava iz tega denarja napraviti ustanovo za vdove in otroke ponesrečenih avijakov.

Obisk portugalskega kralja v Berlinu.

Lizbona, 28. septembra. Nemški cesar namerava povabiti portugalskega kralja Manuela v Berlin, kjer se bodo njemu na čast vršile velike slavnosti. Kralj Manuel odide v Berlin meseca decembra.

Stoletnica bitke pri Varvarinu.

Dunaj, 28. septembra. Povodom stoletnice bitke pri Varvarinu je srbski kralj Peter odposlal ruskemu carju Nikolaju brzojavni pozdrav, v katerem se spominja ruskih junakov, ki so prelivali kri za srbsko svobodo. Car se je kralju nato brzojavno zahvalil za častitko.

Gaynor guverner.

Saratoga, 28. septembra. Newyorški župan dr. Gaynor bo najbrže v Rochesteru izvoljen za guvernerja. Tozadevno so imeli demokrati že v Rochesteru shod, na katerem so sklenili, da ga bodo predlagali kot kandidata za mesto guvernerja.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik:

Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vln. — Za one, ki iščejo službe 4 vln. — Najmanjši znesek 50 vln. — Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vln. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo v naprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Instruktor, realez se išče. Ponudbe pod R. poste restante Litija. 278/2—2

Prodajalka, večča trgovine z mešanim in manufakturnim blagom z večletnim, dobrim spričevalom, želi službe na deželi. Cenjene ponudbe naj se pošljejo pod šifro „Pridnost“ na inseratni biro „Jutra“. 280/2—2

Spretno šivilje in učenke se takoj sprejmejo. Ulica stare pravde. 283/2—1

Pouk italijanščine, francoščine in nemščine. Najnižje cene. Začetek 1. oktobra. Šibenik, Selenburgova ulica št. 6, I. nadstropje. 284/2—1

Proda se ceno dve nerabjeni vojaški suknji za topničarja. Fran Josipa cesta št. 11, levo, 282/3—1

Kuč za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino Kuč najboljšje sredstvo. 5 kg franko K 4.—.

Br. Novakovič, Ljubljana.

PI?	Najboljša ura	PI?
IKO	sedanjosti:	IKO
PO?	zlata, srebrna, tula,	PO?
	nikelnasta in jeklena se dobi samo pri	
H. SUTTNER		
Ljubljana, Mestni trg.		
!! Lastna tovarna ur v Švici. !!		
PI?	Tovarniška varstvena znamka:	PI?
IKO	„IKO“	IKO
PO?		PO?

Spretnega

krojaškega pomočnika

za suknje, sprejme takoj Fran Kraigher, krojaški mojster v Ljubljani, Kongresni trg šte. 5.

„Narodna kavana“

Fran Krapeš.

Proda se popolna mlekarliška oprava po jako nizki ceni.

Kje, pove inseratni biro „Jutra“.

ZALOGA IN IZDELOVANJE OBLEK PO MERI:

LJUBLJANA DVORNI TRG 3

A. KUNC

Spominjajte se družbe
sv. Cirila in Metoda!

Milko Krapeš

Jurčičev trg 3 LJUBLJANA Jurčičev trg 3
priporoča svojo trgovino ur, juvelov, raz-
ličnih srebrnih in kinasrebrnih namiznih
oprav itd., itd. 6/10-1

Popravila se točno, solidno in ceno izvrše.

Pisarniški pomočnik

vešč slovenskega in nemškega jezika se
sprejme. Dnevnik K 3.—

Kje, pove inseratni biro „Jutra“.

Vsak petek in posten dan morske ribe

se dobe v delikatesni trgovini
ANTON STACUL.

Ceniki zastoj in
poštne prosti.

POZOR!

Kdor želi imeti dobro uro,
naj zahteva z znamko

„UNION“

ker te ure so najbolj trpežne
in natančne, dobe se pri

FR. ČUDNU

urar in trgovec, Ljubljana
Delničar in zastopnik
švicarskih tovarov „Union“ v
Bijeli in Genovi.

Uhani, prstanji, briljanti.
8/10-1

Alfonz Breznik

c. kr. zaprileženi izvedenec in učitelj

„Glasbene Matice“.

Ljubljana, Kongresni trg št. 13,

(poprej Gradišče št. 11.)

Prva, najstarejša, največja in edina do-
mača trdka vseh glasbenih instrumentov,
strun, (tudi specialitet) in muzikalij. Naj-
raznovrstnejša izbira in najcen. izposojal-
nica prvovrstnih klavirjev in harmonijev.

Prodaja na najmanjše obroke. — Ugodna zamenja. — 10letno

jamstvo. — Generalno zastopstvo dvorne in komorne trdke Czapka,

Rösel, Stelzhammer, Höpfi & Heitzman, Manborg, Horugel i. dr.

Popravila in ugla-
ševanja vseh glas-
bil sprejema najce-
neje. — Vsak in-
strument moje za-
loge je najskrb-
nejše preizkušen.

„JUTRO“

neodvisen političen dnevnik
se prodaja povsod
samo po 4 vin.

Sprejme se takoj mesarski vajenec

pri gosp. Ivanu Marinišku, mesarju in go-
stilničarju, na Glincah, pošta Vič, pri
Ljubljani.

Naznanilo.

Podpisana vljudno naznanjam slavnemu
p. n. občinstvu, da sem pričela prodajati

na Trnovskem pristanu
v Grčarjevi hiši
kruh in razna živila.

Istotam se sprejema tudi
kruh v peko.

Slavnemu občinstvu se vljudno priporoča
Josipina Smerke,
pekarija, Rimska cesta 5.

Najboljši pokončevalec
mrčesa je brezdomno
F. Scherag-a

JANOL

pomori podgane, miši,
stenice, ščurke i. t. d.
- pod garancijo. -

Naroča se:

Dunaj XV.,
Fünfhausgasse št. 5.

Zagrebski
Franck

priljubljen kot tovarniško znamko
priporočujemo najboljši priradek
kot priznana za kavo!

Fr. Ks. Casper

LJUBLJANA, Vegova ulica, v bližini realke.

Zaloga vsakovrstnega pohištva, hišnih oprav
za spalne in jedilne sobe, vseh vrst tape-
ciranega pohištva, naslanjačev, otomanov,
kakor tudi pisarniških oprav, dalje različnih
platnenih lesenih roló, žaluzij in železnih
valjčnih zastorov.

Velika množina

izgotovljenih oprav za spalne in jedilne sobe
vedno na razpolago. — Priznalna pisma, ceniki
in vzorci na poljubno razpolago.

Hotel in restavracija „Bavarski dvor“

Dunajska cesta št. 29

se priporoča posetnikom Ljubljane
kot najbolj ugodno prenočišče v
:: neposredni bližini kolodvora. ::
Restavracija je moderno urejena.

Mir in točnost zjamčena.

Za obilen poset se priporoča

Štefan Bergant
lastnik.

Ljubljanska delniška plinarna

razpisuje s tem

oddajo svojih voženj

od novembra 1910 naprej.

Podrobna pojasnila in določila v obsegu in vrstah teh voženj se dobivajo brezplačno
v plinarniški pisarni ali se pa na zahtevo dopošljejo po pošti.

Ponudbe za prevzete teh voženj naj se vložijo v plinarniški pisarni (na Resljevi
cesti št. 28) najkasneje do 9. oktobra 1910.

V Ljubljani, dne 28. septembra 1910.

Združeni čevljarji v Ljubljani

Wolfova ulica 14

priporočajo za pomladansko in poletno sezono svojo

bogato zalogo obuval

vseh vrst moških, ženskih in otroških, domačega in tujega izdelka. — Gumi za
pete, vrvce, zaponke, čistila itd. vedno v največji izbi.

Špecialisti za nepremočljive lovske in turistijske čevlje.
Izdeluje se tudi po meri v lastni delavnici, ter se sprejemajo tudi popravila.

Postrežba točna, cene solidne.

Zunanja naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenovnike.

Za jesensko in zimsko sezono

prispele nad 35.000 komadov svežega blaga in sicer:

nad	5.000 kom. oblek	za gospode	od K 8.— naprej
"	2.000 "	" dečke	" " 6.— "
"	2.000 "	" otroke	" " 4.— "
"	1.000 "	posameznih hlač	" gospode " 4.— "
"	5.000 "	pelerin iz velblodje dlake	" " 6.— "
"	1.500 "	površnikov, raglanov in zimskih sukenj	
"	500 "	posameznih modnih telovnikov	" " 3.— "
"	18.000 "	konfekcije za dame in deklice kakor paletoti, raglani, mantile, kostumi, pelerine, krila in bluze.	

Priznana nizke cene!

Angleško skladišče oblek O. BERNATOVIČ,

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi vsako poljubno množino

52-9

patentirani dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom, „zistem Marzola“.

Brez odprtín navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpriprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti!

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis

Spretni zastopniki se iščejo.

Delniška glavica:
K 5.000.000.

301-46

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4½%.

Rezervni fond:
K 450.000.